

Analiza dionika

Europska razina

 www.partnerup-project.eu

 [partnerupeu](https://www.facebook.com/partnerupeu)

 [partnerupeu](https://twitter.com/partnerupeu)

**Sufinancira
Europska unija**

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Provedba Oblika usavršavanja: nove prilike za odrasle

Analizu dionika na europskoj razini provele su dvije europske organizacije: Europska udruga za obrazovanje odraslih (EAEA) i Europska mreža sveučilišta za obrazovanje odraslih (eucen). Analiza obuhvaća kvantitativne i kvalitativne podatke i informacije o mehanizmima suradnje koji postoje i nedostaju u scenariju obrazovanja odraslih, kao i postojeće i nedostajuće dionike, ali i dobre prakse u provedbi Oblika usavršavanja na razini EU-a. Analiza je provedena u dva koraka. Prva je bila analiza dokumentacije za istraživanje stanja u provedbi inicijative OU na razini EU-a. Slijedom toga, drugi korak sastojao se od mapiranja dionika, strukturiranog internim promišljanjima s partnerskim organizacijama i fokusnim skupinama, intervjuima i anketama.

Politike Europske unije

Na europskoj razini postoje različiti alati za učinkovito poboljšanje politika obrazovanja i vještina. Nova Europska agenda vještina (2020.) naglašava potrebu za zajedničkim djelovanjem i koordiniranim naporima među različitim dionicima, naglašavajući javno-privatna partnerstva, posebno kroz inicijative poput Pakta za vještine. Ovaj program promiče partnerstva velikih razmjera na lokalnoj i regionalnoj razini kako bi se privukli kvalificirani radnici iz trećih zemalja. Slično tome, Rezolucija Vijeća o novom europskom programu za obrazovanje odraslih (2021.-2030.) naglašava važnost partnerstava u promicanju usklađenosti politika i uklanjanju prepreka obrazovanju odraslih. Poziva na partnerstva među pružateljima usluga obrazovanja odraslih, povezujući usluge usmjeravanja i razvoja karijere, s posebnim naglaskom na Oblike usavršavanja: nove prilike za odrasle.

U kontekstu europskog prostora obrazovanja, Rezolucija Vijeća (2021.-2030.) i Komunikacija Europske komisije o postizanju europskog prostora obrazovanja do 2025. godine naglašavaju suradnju, posebno između vlada i drugih dionika, kao ključni element.

Preporuka Vijeća o načinima usavršavanja naglašava važnost koordinacije partnerstava u različitim sektorima - kao što su politike iz područja obrazovanja, zapošljavanja i kultura - kako bi se učinkovito došlo do različitih ciljanih skupina. Preporuka također naglašava potrebu da javni i privatni akteri rade zajedno, potičući prekograničnu i regionalnu suradnju kako bi se prevladali izazovi koje predstavljaju fragmentirane javne politike.

Evaluacija provedbe Oblika usavršavanja istaknula je nekoliko problema s partnerstvima. Iako je većina država članica EU-a uspostavila neki oblik suradnje s dionicima, nedostatak jasno definiranih uloga i odgovornosti među uključenim akterima može ograničiti učinkovitost tih partnerstava. Slučajno, uspješne slučajeve karakterizirala je dobro strukturirana nacionalna platforma za koordinaciju koja je pružala strateški smjer i podržavala suradnju na svim razinama upravljanja.

Faza informiranja o putevima usavršavanja, posebno za ranjive ili socijalno isključene skupine, kritična je i izazovna. Učinkovito informiranje u velikoj se mjeri oslanja na koordinirana partnerstva i platforme koje povezuju mogućnosti usavršavanja s onima kojima je to potrebno. Međutim, uključivanje određenih dionika, kao što su socijalni partneri i nevladine organizacije u sektor socijalne uključenosti, i dalje je marginalno zbog čimbenika kao što su nedovoljna sredstva, financiranje i osviještenost.

Suradnja dionika na Oblicima usavršavanja

S obzirom na širok i raznolik raspon dionika, njihovu veličinu i opseg, angažman i učinak svakog od njih varira. Konkretno, vezano za njihovu razinu angažmana, strukturirali smo ih u tri kategorije.

Među visoko angažiranim dionicima možemo pronaći tijela EU-a kao što su GU EMPL, CEDEFOP i Europska zaklada za osposobljavanje (ETF) koje su aktivno uključene u okvir Oblika usavršavanja (OU), s naglaskom na istraživanje, praćenje i evaluaciju.

- GU EMPL naručio je kontinuiranu evaluaciju Preporuke Vijeća o Oblicima usavršavanja, koja uključuje savjetovanja i ankete, a rezultati su objavljeni u radnom dokumentu službi Komisije za 2023. godinu. GU EMPL podupire suradnju dionika putem platformi kao što je EPALE i osiguravajući da OU ostane prioritet na forumima za obrazovanje odraslih. Osim toga, GU EMPL financira inicijative OU kroz program za zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI), Erasmus+ i ESF+ fond, istovremeno koordinirajući aktivnosti uzajamnog učenja kako bi se promicalo prihvaćanje OU-a na nacionalnoj razini.
- CEDEFOP je uložio značajne resurse u razumijevanje provedbe OU-a, posebno kroz svoje tematske preglede zemalja. Cilj je tih preispitivanja, koja su započela nakon Foruma za učenje o politikama CEDEFOP-a o Oblicima usavršavanja, utvrditi nacionalne potrebe i prioritete, pri čemu nacionalne upravljačke skupine provode ankete i intervjuje na različitim razinama kako bi procijenile provedbu OU-a. Osim toga, kako bi se olakšalo sudjelovanje i razmjena dionika diljem Europe, CEDEFOP organizira forume za učenje o politikama radi promicanja dijaloga i konfrontacije.
- ETF prvenstveno djeluje izvan EU-a, prateći kako nacionalne vlade provode načine usavršavanja i podržavajući njihovu integraciju u nacionalne programe vještina.

Kojoj fazi okvira (bilo da se radi o procjeni vještina, pružanju učenja te priznavanju i vrednovanju) mreže posebno doprinose, razlikuje se među dionicima i ovisi o vrsti organizacija njihovih članica. All Digital, na primjer, prvenstveno se usredotočuje na fazu učenja, posebno u osposobljavanju za digitalne vještine, koristeći okvir digitalnih kompetencija. Uz njega možemo pronaći EURASHE koji obuhvaća sveučilišta primijenjenih znanosti, s naglaskom na stručno visoko obrazovanje uglavnom povezano s tržištem rada, posebno rješavanje regionalnih potreba.

Obje su mreže predane socijalnoj dimenziji usavršavanja, usredotočujući se na socijalnu uključenost kroz obrazovanje i osposobljavanje te također pridonose drugim dvjema fazama okvira: procjeni vještina i priznavanju i vrednovanju učenja. Međutim, suočavaju se s izazovima kao što su ograničeni ljudski i financijski resursi, nedostatak sveobuhvatnih okvira i poteškoće u primjeni postojećih okvira na njihove specifične obrazovne ponude. Dok neki članovi pioniri razvijaju inovativna rješenja odozdo prema gore, ti naponi nisu široko rasprostranjeni u mrežama.

Druga operativna mreža u društvenim kontekstima je Solidar, aktivna u projektima usmjerenim na prepoznavanje i validaciju transverzalnih vještina. Među svojim članovima, udruge za obrazovanje radnika i udruge za popularno obrazovanje najviše pridonose putevima usavršavanja, dok se drugi članovi, uključujući sindikate, manje usredotočuju na obrazovanje, a više na formalno obrazovanje. Neuspjeh potpunog oslobađanja potencijala informalnog i neformalnog obrazovanja u provedbi OU-a leži u angažmanu gradova s razinama vlasti. Kao što je Eurocities naveo, mnogi gradovi u svojoj mreži usredotočuju se na obvezno obrazovanje. Neki gradovi, posebno oni s napetim odnosima s nacionalnim vladama i gdje se engleski više govori, vjerojatnije će se uskladiti s europskim okvirima i odgovoriti na inicijative kao što je Okvir za Oblike usavršavanja: nove prilike za odrasle. Ti gradovi imaju tendenciju da imaju vlastite programe vještina, koji su prilagođeni lokalnim potrebama tržišta rada i bave se marginaliziranim skupinama. Međutim, unatoč snažnoj poziciji u provedbi lokaliziranih intervencija, općine se često bore s ograničenim resursima, što ometa učinkovitost tih napora.

Te mreže često premošćuju lokalnu i europsku razinu, predstavljajući svoje članove na forumima poput radnih skupina EU-a, pridonoseći europskim okvirima i pomažući članovima da pristupe financiranju EU-a. Međutim, mnoge mreže suočavaju se s izazovima financiranja, a povrh toga, mreže su također naglasile da njihovi članovi imaju različite aktivnosti, ali ograničene financijske i ljudske resurse, što ih dovodi do određivanja prioriteta u područjima s većim potencijalom financiranja. Kao rezultat toga, iako postoje inicijative poput UPF-a, one nisu značajno povećale napore prema usavršavanju, uglavnom zbog ograničenja resursa.

Iako je UNESCO-ov Institut za cjeloživotno učenje (UIL) sudjelovao u multilateralnim partnerstvima s europskim organizacijama, kao što su CEDEFOP i ETF, većina njihovih aktivnosti uključuje vlade država članica UNESCO-a ili organizacije unutar država članica. Ovo se prevodi samo kao podrška lokalnim organizacijama u razvoju postupaka priznavanja prethodnog učenja u nedostatku nacionalnog okvira. Za ovu potporu ključna je suradnja različitih dionika, uključujući poslodavce, visoka učilišta, nacionalna tijela i relevantne institucije koje su već aktivne u ovom području. Kao visokoškolske ustanove s naglaskom na stručno učenje, njihovi članovi imaju bliske veze s poslodavcima te su u stanju kreirati ponude za učenje i kvalifikacije koje su orijentirane na tržište rada.

Čak i kada postoje nacionalni okviri za priznavanje i vrednovanje vještina, ovi okviri često ne odražavaju realno stanje ljudi s niskim vještinama ili kvalifikacijama. Migranti, rastuća i gospodarski značajna skupina u Europi, suočavaju se s izazovima u svim fazama Oblika usavršavanja, ne samo zbog jezičnih barijera i kulturnih razlika, već i zbog uvjeta na tržištu rada. Sve veća diversifikacija društava, potaknuta migracijama, utjecala je na sve razine obrazovanja, posebno na osnovno obrazovanje. Kao što je ATEE potvrdio, to je dovelo do sve većeg naglaska na osnovne vještine u osnovnim i srednjim školama, jer se mnoga djeca i tinejdžeri širom Europe bore da postignu adekvatnu razinu pismenosti i matematičke pismenosti.

Preporuke

Bez obzira na pozadinu, hijerarhijsku strukturu ili funkciju dionika, tijekom intervjua svi su se složili oko nekih zajedničkih izazova s kojima se suočavaju, kao i potencijalnih rješenja za njih koja se mogu sažeti na sljedeći način:

- Ciljano financiranje: nedostatak izravnog financiranja u vezi s oblicima usavršavanja doživljava se kao značajna prepreka provedbi okvira. Kao što su raspravljali predstavnici GU-a EMPL, financiranje se ne bi trebalo oslanjati samo na europske institucije, već i na svaku državu članicu ako želimo da provedba bude održiva. S druge strane, Solidar je predložio da poslodavci trebaju igrati veću ulogu u financiranju ponuda za usavršavanje.
- Angažiranje "netradicionalnih" dionika za učinkovitije pružanje usluga: prijedlozi su izneseni u smjeru tehnoloških korporacija kako bi pružanje digitalnih vještina bilo učinkovitije. Posebnu pažnju treba posvetiti velikim tehnološkim tvrtkama kada je riječ o etici i mentalitetu vođenom profitom koji je tipičan za te korporacije.
- Važnost dionika za informiranje, razmjenu informacija i upravljanje: iako su lokalni članovi već učinili mnogo, skupine manjinskih zajednica i dalje su izložene visokom riziku da se ne uključe u pružanje obrazovanja, zbog toga nije samo ključno koji su dionici uključeni, već i kako su oni uključeni. Kako su naveli predstavnici GU-a EMPL, kako bi se riješila specifična pitanja, ključno je uključiti dionike ne samo u proces provedbe programa, već im omogućiti da svojim stručnim znanjem pridonese svim koracima angažmana i kada su uključena pitanja upravljanja. Stvaranje platforme koja će omogućiti prostor za susret različitih dionika prvi je korak suradnje.

